

ALAPÍTVÁ 1869-BEN. 21. (ÚJ) ÉVFOLYAM 2013/2. SZÁM, FEBRUÁR

ERDÉLYI GAZDA

A Romániai Magyar Gazdák Egyesületének mezőgazdasági, környezetvédelmi, turisztikai és tudományterjesztő lapja

Ára 3 lej

ISSN 1223-5040

Gazdaggyűlés

Csíkszereda, 2013 január 30

Hat ország (Törökország, Hollandia, Magyarország, Belgium, Olaszország, Lengyelország) nyolc intézményének, szervezetének közreműködésével 2012 októberében befejeződött a „Beekeeping European Environmental Sustainability – BEES” című Leonardo da Vinci-projekt, melynek fő célkitűzése a méhészek szakmai továbbképzésének segítése volt.

A partnerek közös munkájának eredményeként megszületett egy többnyelvű méhészeti tananyag, mely elektronikus (e-learning) és hagyományos (könyv-) formában is elérhető az érdeklődő méhészek számára.

Az e-learning-platform az önképzés olyan eszköze, melyhez minden érdeklődő néhány percet igénybe vevő regisztrálási művelet után csatlakozhat. A platformon minden olyan információ elérhető, mely a gyakorló méhész számára fontos lehet: szöveges dokumentumok (könyvek, tanulmányok, cikkek, bibliográfiák), illetve képek, filmek stb. Ezentúl minden fejezet végén tesztek segítségével ellenőrizhető a megszerzett tudás.

Gazdaságos méztermelés

„Gazdaságos méztermelés” címen jelent meg magyarul a *Tudás Alapítvány* kiadásában a projekt másik fő terméke, a kézikönyv gyakorló méhészek számára.

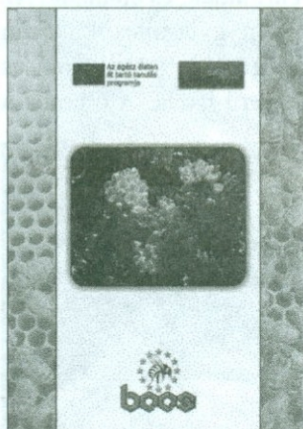
Kemal Çeliket, a projekt koordinátorát idézzük a könyv előszavából: „A projekt fő célja az, hogy teljesen megújított tananyagot hozzon létre a méhek viselkedéséről, tartásáról, a méhészkedésről,

mivel ez a fenntartható mezőgazdaság számára fontos támogatást jelent! Így kívánunk hozzájárulni a biodiverzitás erősítéséhez. A kézikönyv fő célközönségei a méhészek és továbbképző intézményeik, a környezetvédelmi szervezetek, a mezőgazdasági szakiskolák, az agrár- és állatorvos-tudományi egyetemek, a méhészszövetségek, az európai, nemzeti és helyi szintű intézmények döntéshozói, az általános és középiskolák.”

A könyv fő fejezetei az alábbi témakörök köré szerveződnek:

- a méhek életciklusa és életük a kaptárban;
- méhfajok és a méhek tenyésztése;
- méhek és a fenntartható környezet;
- a méhek tavaszi és nyári gondozása;

- vándoroltatás és a méhek etetése;
- rajzó és rabló háziméhek;
- anyanevelés;
- a méhek őszi és téli kezelése;
- méhbetegségek, gyógykezelés és óvintézkedések az organikus méztermelésben;
- méhészeti eszközök és munkabiztonság;
- méhészeti termékek, szüretelés és a méhészeti termékek gyógyhatása;
- a méhészeti termékekben lévő peszticidmaradványok emberi és természeti kockázatai;
- menedzsment a hivatásos méhészletben;

• marketing és költség-gazdálkodás;

- hasznos tapasztalatok a méhészletben;
- méhészeti és biobiztonsági útmutató.

Albert Einstein mondta: „Ha nincsenek méhek, nincs megporzás, akkor nincsenek növények, majd nincsenek állatok, végül nincs ember sem.” Ezért a szerzőgárda újszerű ismeret-átadási megoldást választott, hogy legyenek méhek, legyen megporzás, legyen gazdaságos a növénytermesztés és a méztermelés.

A gazdaságossághoz egyrészt hozzájárulnak a „hagyományos” ismeretek: a megkerülhetetlen mai modern növényvédelem, a GMO- és a biogazdálkodás témaköreinek ismerete, azok figyelembe vétele. Másrészt naprakész alkalmazása a marketingnek és a költséggazdálkodásnak, illetve az EU-rendeletek, a veszélyelemzés és kritikus ellenőrző pontok (HACCP) betartása. A jövő útja az organikus gazdálkodásból származó bioméz-előállítás!

A könyv bemutatja a méhfajokat, a háziméhesládót, azok természetes és mesterséges tenyésztését, a hibridizáció lehetőségét. A méhek szükségletét kielégítő táplálkozás elősegíti a család népességének szerszerű alakulását, a kör-

nyezet egyensúlyának fenn-tartását, a méztermelés minőségének és mennyiségének optimális alakulását. Ezért a méhcsaládok tavaszi etetésének, nyári gondozásának, az újabb méhlegelőkre történő vándoroltatásnak feltételeiről, végzéséről a könyv részletes ismereteket nyújt.

A méhanyanevelés és a -rajzás szakszerű végzése méhesünk optimális népességét biztosítja. A méhcsaládok őszi-téli időszakra történő előkészítése előtt a méz és méhtermékek elvétele során a gyakorlott méhész a pótetetés mellett is biztosít elegendő, szorgos gyűjtésből származó terméket, hogy télen, majd tavasszal a család fennmaradása, a népesség gyarapodása biztosított legyen.

A könyv külön alfejezetben foglalkozik a méhek forgalmazásának, a betegségek leküzdésének uniós rendeleti szabályozásával, a bioméz termelésével, a GMO veszélyével és a méhbetegségekkel. A méhbetegségek ismertetése igen részletes, sugallja, hogy a gyógykezelést a méhész a méhegészségügyért felelős szakemberrel közösen végezze el. A bejelentési kötelezettséggel rendelkező betegségek külön figyelmet érdemelnek. A VIII. fejezet részletesen tárgyalja a több országban tömeges elhullást okozó, méltán világtárgyalást keltő, még ismeretlen kóroktanú CCD betegséget.

A X. fejezet kétféle méhkaptárt ismertet, ugyanis

– jelenlegi ismereteink szerint – csak ezek képesek a méhcsaládok számára kedvező mikrokörnyezetet biztosítani, illetve a minőségi méz- és méhterméktermelés feltételeit megteremteni. A mézszüretben használt eszközök általában ismertek.

A méhészetben bármilyen beavatkozás, mézpergetés stb. csak a legbiztonságosabb módon történhet. Mivel egyre több a méhméregre érzékeny ember, részletes leírás található a méhszúrás esetén végzendő – sokszor életmentő – segélynyújtásról.

A XI. fejezet a szokásos módon ismerteti a méhtermékeket. Ugyanakkor a következő (XII.) fejezet igen részletes ismereteket ad a modern növénytermesztési eredményeket, a termékek egészséges állapotát biztosító peszticidek használatáról, ezeknek az emberre és a méhekre gyakorolt hatásáról, illetve a maradványok megjelenéséről a méhtermékekben.

A XIII. fejezet ismeretanyaga a „koronája” a gazdaságos méz- és méhterméktermelésnek. A fejezet ismerteti a piacszerzést, a piacon maradás, az új kihívásoknak való megfelelés stb. ismereteit. Napjainkban, de a jövőben még inkább, marketing- és termékstratégiai ismeretek alkalmazása nélkül nem lehetséges gazdaságos tevékenységet folytatni. A termék keresettségét a vásárló dönti el! Ezért elmaradhatatlan feladat a méhész részéről is az évenkénti üzleti

terv kidolgozása, annak végrehajtása. Csak hatékony befektetés útján érhető el a gazdaságos, nyereséges méhészkedés! Ezért a szigorú költséggazdálkodás a méhészkedésben is alapvető követelmény.

A méhészkedés lehet hobbi, melléktevékenység vagy főfoglalkozás. Bármelyik csoporthoz is tartozik a méhész, a szükséges tudást meg kell szereznie. Gyakorlati tudás nélkül nem csak ráfizetéses lesz méhészkedésünk, hanem rövidebb-hosszabb idő alatt elfogy a méhcsalád népessége is, nem tudja reprodukálni önmagát, és megszűnik a méhesünk. A jó gyakorlatok bemutatásáról is gondoskodik a XIV. fejezet. A hasznos hazai tapasztalatok mellett a bemutatott külföldi példák is elgondolkodtatóak.

A szigorú uniós előírásoknak történő megfelelés érdekében a XV. (egyben utolsó) fejezet olyan „útmutatóval” szolgálja a méhészkedőket, amely segíti – a méhtartás technológiájának betartása mellett – a mézszennyeződés elkerülésének módjait, a tevékenység gazdaságos végzését. Ez az útmutató munkaeszköz, amely lépésről lépésre elemzi a méztermelésének folyamatát, valamint megjelöli a higiéniai szempontból fontos kritikus ellenőrzési pontokat. Az útmutató jelrendszere könnyen elsajátítható. A fejezet termelési nyilvántartással és veszélyelemzéssel zárul.

A hat ország szakemberei olyan modern szakismereteket tartalmazó könyvet tárnak a méhészetrel foglalkozó vagy a jövőben foglalkozni kívánó érdeklődők elé, mely alkalmas az eddigi, illetve a jövőbeni tevékenységek felül- vagy ártértékelésére, és amely segítséget nyújt a nyereséges (gazdaságos) méz- és méhtermékek előállításához.

A könyv adatai:

Mucsi Imre (szerk.): *Gazdaságos méztermelés*. Hódmezővásárhely, 2012, Tudás Alapítvány. 300. old., ill., színes.

Megrendelhető a Tudás Alapítvány honlapjáról: <http://tudasalapitvany.hu/kapcsolat/>

A projekt eredményeinek elérhetősége az interneten:

Bővebb információk a projektekről:

<http://tudasalapitvany.hu/projektek/bees/>

A projekt honlapja és az e-learning platform:

<http://www.beeseurope.eu/>

Facebook:

<http://www.facebook.com/beesproject>

Kézikönyv:

<http://tudasalapitvany.hu/projektek/bees/eredmenyek/> és <http://issuu.com/tudasalapitvany/docs/bees-magyar>

Prof. dr. Mucsi Imre –
Palotás János